

N:o 29.

Af Herr J. M. Englander: Angående förbud för landthandlande att försälja vin och maltdrycker.

Kongl. Förordningen af den 18 Juni 1864, som gjorde ett slut på det förut herrskande näringstvånget, har visserligen härigenom i väsendtlig mån medverkat till den utveckling fabriks- och handelsrörelsen i vårt land under det senaste decenniet haft att glädja sig åt och förtjenar således öfver hufvud taget, beträffande de för densamma till grund liggande principer, hvarje tänkandes bifall. Men äfven en riktig princip kan in praxi någon gång leda till följder, hvilka lagstiftaren aldrig kunnat ana.

Grundsatsen, att hvarje välfrejdad person skall ega rätt att på ärligt sätt försörja sig och de sina, genom hvilket yrke som helst, är utan tvifvel i och för sig god och i tillämpningen i allmänhet riktig, men ett undantag har dock erfarenheten redan visat att den bör vidkännas. Ett näringsfång, som numera efter 1864 års författning på landsbygden vunnit ganska många idkare, är de så kallade landthandlarnes. I och för sig är detta yrke naturligtvis ett lika ärligt och godt medel att försörja sig och de sina, som något annat; detta vill jag lika litet som någon annan bestrida. Men om denna landthandel, såsom mångenstädes, åtminstone i min hemort, är fallet, endast eller till större delen består i försäljning af så kallade maltdrycker, vin och porter etc., ofta uppmängda med sprit eller andra rusgifvande drycker, men icke tillhandahållande af verkligen nyttiga och för folket behöfliga artiklar, då åstadkommer den mera ondt än godt, den verkar då demoraliserande i stället för att endast tjäna såsom medel för fyllande af välberättigade behof. Faran för kommunerna af en dylik handel, bedrifven i större skala, har på många ställen redan blifvit så öfverhängande, utsigten af en i betydlig mån

ökad fattigvårdstunga så klar, att det torde vara på tiden att staten med sin lagstiftande makt träder emellan för att i ordningens och sedlighetens intresse undanrödja anledningen till det öfverklagade onda. Hvad som för detta ändamål erfordras är endast följande, hvilket jag härmedelst vördsamt föreslår Riksdagen att för sin del besluta, nemligen,
 att försäljning af öl, porter och vin hos så kallade landthandlare hädanefter måtte förbjudas samt Kongl. Förordningen af den 18 Juni 1864 i öfverensstämmelse härmed varda förändrad.

Stockholm den 24 Januari 1874.

J. M:son Englander.

N:o 30.

Af Herr J. M. Englander: Med förslag till vissa föreskrifter att tillämpas i afseende å sådana arbeten, som antagas mot dagaflöning eller på beting.

Då man tager i betraktande de talrika tillfällen till arbetsförtjenst, som till följd af en mängd jernvägsanläggningar och andra större arbetsföretag, ej mindre på Statens än enskildes bekostnad, numera i ojemförligt högre grad än förr stå den arbetande befolkningen i vårt land till buds, men på samma gång finner att, såsom erfarenheten visat, behållningen af denna arbetsförtjenst för de fleste blir så ytterst ringa, ja ofta ingen, utan snarare, till följd af ett utsväfvande och lastbart lefnadssätt, ökad fattigdom och elände, så kan man med skäl, såvida man i någon mån ömmar för sina medmenniskor, väl göra sig den frågan: kan och bör ej staten, det allmänna, göra något för att åt desse arbetare bereda